

Zomerzussen. Lichtjesavond

Van Monika Peetz verscheen eveneens
bij Ambo|Anthos *uitgevers*

De dinsdagvrouwen
De dinsdagvrouwen. Zeven dagen zonder
De dinsdagvrouwen. Te hooi en te gras
Uitgerekend wij
Zomerzussen

Meld je aan voor onze nieuwsbrief om op de hoogte te blijven van
de nieuwste boeken van Ambo|Anthos *uitgevers* via
www.amboanthos.nl/nieuwsbrief.

Monika Peetz

Zomerzussen.
Lichtjesavond

Vertaald uit het Duits
door Annemarie Vlaming

Ambo|Anthos
Amsterdam

ISBN 978 90 263 6649 9

© 2023 Kiepenheuer & Witsch, Keulen, Duitsland

© 2024 Nederlandse vertaling Ambo|Anthos *uitgevers*,

Amsterdam en Annemarie Vlaming

Oorspronkelijke titel *Sommerschwetern: Die Nacht der Lichten*

Oorspronkelijke uitgever Kiepenheuer & Witsch

Omslagontwerp Margo Togni

Omslagillustratie © Iuliia Bondar / Getty Images

Foto auteur © Ruud Pos

Verspreiding voor België:

Veen Bosch & Keuning uitgevers nv, Antwerpen

Ben je nog wakker?

De uren kropen voorbij. Voorzichtig deed Helen de deur van Pauls werkkamer open. Het beeldscherm wierp een blauwige schijn op zijn ernstige gezicht. Als student had haar vriend met overtrekpapier en zachte 6B-potloden gewerkt, nu verrichtte hij het leeuwendeel van zijn werk op de computer. En met een deadline in zicht gebeurde dat regelmatig ook 's nachts. Achter zijn statafel schaaftte de architect aan details voor zijn bijdrage aan een wedstrijd, hij ontwierp en verwierp. Wekenlang had Helen gespannen meegekeken hoe op de computer uit een braakliggend industrieterrein een virtueel woonlandschap ontstond, waarin ateliers, koophuizen en sociale woningbouw tot een eenheid versmolten. Helen plantte een kus in zijn nek.

‘Zin in een avondwandeling?’ vroeg ze.

‘Het is drie uur,’ zei Paul, na een snelle blik op zijn Apple Watch.

‘Zin in een ochtendwandeling dan?’ zei Helen.

Paul legde zijn digitale pen neer.

‘Wanneer heb jij voor het laatst zeven uur slaap gehad?’ vroeg hij bezorgd. ‘Aan één stuk?’

Nacht na nacht was Helens hoofd vol stemmen die om haar aandacht vochten. De meeste wilden gewoon slapen. Maar die ene, de meest doordringende van allemaal, wist niet van ophouden en bleef maar nieuwe vragen afvuren: wat doe ik op mijn dertigste

verjaardag? Feestvieren? Met Amelie? Met de rest van de familie? Weggaan? Waarom maken de burens weer zo'n herrie? Kun je met het oog op de situatie in de wereld eigenlijk nog wel op vakantie? Waar is het bonnetje van de stomerij? Waarom laat niemand van de familie iets horen? Hoe gaat het met mama? Is de kanker uitgezaaid?

'Ik ben nu eenmaal een nachtdier,' zei Helen.

'Dat overdag actief is,' zei Paul.

'Ach, zo erg is het niet,' wuifde ze het weg.

Terwijl Helens gedachten al maanden vierentwintig uur per dag om slaap draaiden. Soms lag ze de hele nacht uit te rekenen hoeveel tijd ze nog had tot de wekker haar meedogenloos uit bed joeg. En dat natuurlijk altijd net op het moment dat ze eindelijk was ingedommeld. 's Morgens wilde ze graag slapen, 's middags viel ze bijna in slaap, 's avonds begon het spel van voren af aan. Tot ze op een woensdag om 10.20 uur instortte in het laboratorium.

Met moeite opende Helen haar ogen. De neonverlichting verblindde haar. Boven haar zweefden drie paar ogen. Verbluft herkende ze de bezorgde blikken van haar Indiase stagiaire Shivani en de collega's uit het laboratorium naast hen. Plotseling deden ze een stap opzij en maakten plaats voor de reusachtige waterblauwe ogen van dokter Schmitt, die oplichtten achter een dikke hoornen bril.

'Wat is er gebeurd?' vroeg de bedrijfsarts.

Helen was te versuft om meteen antwoord te kunnen geven.

'Ze is omgevallen, zomaar, midden in een zin,' zei Shivani, die zich kapot was geschrokken.

'Mijn bloedsomloop, misschien heb ik gewoon te weinig gegeten,' stamelde Helen.

In werkelijkheid had ze zich al de hele dag vreemd bibberig gevoeld.

Dokter Schmitt liet haar niet met dat leugentje weggelopen.

'Een flauwte heeft altijd een dieperliggende oorzaak,' zei hij. 'We

kunnen u maar beter even nakijken als uw brein u in de steek laat.'

'Ik ben zo gezond als wat,' zei Helen. 'Ik mankeer niets.'

Hij onderzocht de bult op haar hoofd. 'Niets om te hechten,' zei hij teleurgesteld. 'Jammer, dat vinden mijn assistenten altijd zo leuk om te doen.'

Zoveel nietsontziende eerlijkheid was te veel voor haar. Helen wist meteen weer waarom ze doktersbezoek altijd uitstelde.

'Hebt u stress?'

Nu wel, dacht ze.

'Niet dat ik weet,' zei Helen.

Verkeerd antwoord. Dokter Schmitt bekeek haar aandachtig met zijn röntgenblik.

'Iedereen heeft stress,' zei de bedrijfsarts streng.

'Niet meer dan normaal,' zei ze.

'Misschien is het ook normaal al te veel,' was zijn logische conclusie.

'Ik heb een paar nachten niet zo goed geslapen,' zei Helen. 'Het gaat alweer.'

Dokter Schmitt scheen met een lampje in haar ogen: 'De pupillen reageren, allebei, en ook nog tegelijk. Heel mooi. Als er niets beweegt moeten we checken of de patiënt überhaupt nog leeft.'

Hij straalde van oor tot oor, alsof hij applaus verwachtte voor zijn geniale diagnose. 'Het gaat geweldig met me,' zei ze met een geforceerde glimlach.

'En sinds wanneer lijdt u aan slapeloosheid?' vroeg de dokter.

Helen kon de exacte datum noemen. Sinds haar moeder haar had uitgenodigd om naar de plek te komen die haar een jeugdtrauma had bezorgd, sinds die haar had verrast met een nieuwe echtgenoot, sinds ze vijf dagen met haar zussen had doorgebracht. Sinds ze weer vaker aan haar vader moest denken. Sinds hun korte vakantie aan de Hollandse kust. Sinds Bergen.

'Een week of twee, drie,' zei ze.

Twaalf maanden zou de waarheid zijn geweest. Maar ze had ab-

soluut geen zin om zichzelf voor die rare bedrijfsarts binnenste-buiten te keren. Ze vond het toch al zwaar overdreven dat Shivani hem erbij had gehaald.

De bedrijfsarts monsterde haar met zijn waterige ogen.

‘En in het echt?’ vroeg hij.

‘Iets langer. Een paar weken, hooguit.’

‘Bedrust,’ deed hij kort en bondig mee.

‘Geen sprake van,’ zei Helen energiek. De combinatie ‘bed’ en ‘rust’ klonk haar sowieso nogal onwaarschijnlijk in de oren. Ze sprong op en zakte meteen weer in elkaar. Ze was nog altijd dui-zelig.

‘Drie dagen, dan het weekend, nog een dagje extra... U hebt dringend een werkpauze nodig.’

‘Mijn hele bureau ligt vol. We moeten de testreeks voor volgende week af hebben,’ zei Helen zwakjes.

‘En dan vindt u het vreemd dat u niet kunt slapen?’

‘Ik vind er niets vreemds aan,’ zei Helen.

‘Ik kan u naar een collega verwijzen. Ik werk samen met een zeer bekwame psychologe,’ zei hij.

Helen had geen trek meer in het gesprek met dokter Schmitt.

‘Ik heb problemen met mijn bloedsomloop,’ gooide ze er nog snel uit. ‘Ik word ongesteld.’

‘Eén week bedrust,’ beval de bedrijfsarts. ‘En geen dag minder.’

Verjaardagscadeautjes

‘Eén week? Onmogelijk,’ klaagde Helen.

Eenmaal thuis op de bank voelde ze zich alweer bijna beter. Tegen de avond kwam Shivani langs met een pan heerlijk pittige curry.

‘De capsaïcine in de chilipepers prikkelt je slijmvliezen,’ legde ze uit. ‘Om de pijn draaglijker te maken scheidt het lichaam endorfine uit. Daarom maakt chili gelukkig.’

Helen was ontroerd door het liefdevolle gebaar van de studente, die zich oprecht zorgen om haar leek te maken. Als een moeder, ging er door haar heen. Terwijl ze zich niet kon herinneren dat haar eigen moeder ooit iets speciaals voor haar had klaargemaakt als ze ziek was. Zo’n soort moeder was Henriette nooit geweest. Als een van haar dochters verkouden was hield ze liever afstand. ‘Ik wil niet aangestoken worden,’ had ze dan gezegd. ‘Als ik uitval loopt alles hier in de soep.’

Helen zuchtte diep bij de gedachte aan haar moeder. Haar overhaaste trouwerij was inmiddels een jaar geleden en de storm was nog altijd niet gaan liggen. Integendeel: het gezinsuitstapje had oude wonden opengereten bij Helen. Het afgelopen jaar was ze zichzelf niet geweest, dat moest ze eerlijk toegeven. Door de confrontatie met de vakantieplek uit haar jeugd was ze behoorlijk uit balans geraakt. Nu zorgde de gedwongen rust ervoor dat ze alleen

maar meer tijd had om na te denken.

Helen bleef maar piekeren over de vraag waarom het gezin sinds het gezamenlijke tripje naar Nederland steeds verder uit elkaar was gedreven. Nooit waren de vier zussen closer geweest dan tijdens de eindeloze zomers die ze als kind aan de Noordzeekust in Bergen doorbrachten. ‘We zijn nu eenmaal zomerzussen,’ had Doro altijd gezegd. Maar van die oude eenheid was weinig meer over.

Sinds de bruiloft was er geen gelegenheid meer geweest om met z’n allen bij elkaar te komen.

Wat haar gezondheid betrof was hun moeder er dankzij chemo en bestraling wonderbaarlijk goed bovenop gekomen. Zodra haar behandelingsschema haar wat ademruimte en goede momenten bood stapte ze in de camper om samen met haar Nederlandse echtgenoot de wereld te verkennen. Maar in het leven van de vier zusjes Thalberg schitterde Henriette door afwezigheid. Het gezamenlijke kerstfeest liet ze schieten, haar eigen verjaardag bracht ze liever alleen met Thijs door, uitnodigingen van haar dochters sloeg ze steevast af. Alleen Doro’s premières miste ze nooit. Ze genoot ervan om aan de zijde van haar oudste dochter, die het als kostuumontwerpster tot beroemdheid had weten te schoppen, over de rode loper te paraderen. Sinds Henriette en Thijs zes weken geleden voor een langere reis naar het zuiden waren vertrokken was zelfs de stroom aan schriftelijke adviezen opgedroogd.

Hoe excentriek en vermoeiend hun moeder ook was, op een vreemde manier had ze Doro, Yella en de tweeling Helen en Amelie altijd bij elkaar gehouden.

Helen had nooit gedacht dat de lijm zo makkelijk zou loslaten. De Thalbergs waren hard op weg om zo’n familie te worden die alleen nog bij begrafenissen bij elkaar kwam. En wat haar nog het meest schrik aanjoeg: zonder haar moeder dreigden ook de zomerzussen volledig uit elkaar te vallen. Sombere gedachten hielden haar uit haar slaap.

De afgelopen maanden had Helen alles geprobeerd om haar nachtelijke onrust onder controle te krijgen: vroeger naar bed, later naar bed, een nacht doorhalen, regelmatige slaaptijden, schaapjes tellen, apps met het geluid van de ruisende zee, luisterboeken, absolute stilte, geen koffie en alcohol, een slaapmutsje, kamillethee, niets meer drinken na zeven uur, bed op een andere plek zetten, temperatuur in de slaapkamer veranderen, nieuwe kussens, vloerbedekking eruit, nieuwe pyjama, nieuwe gordijnen, ontspannende baden, avondwandelingen, sport, seks, raam open, raam dicht, geen nieuws kijken, geen spannende films na tien uur 's avonds, geen elektronica in de slaapkamer. Niets hielp.

‘Je moet hulp zoeken,’ zei Paul.

‘Dan schrijven ze me alleen maar pillen voor,’ zei Helen, hoewel ze heel goed wist dat Paul een ander soort hulp bedoelde. ‘Ik ben een wandelende bijsluiter,’ zei ze er snel achteraan. ‘Ik houd me de hele dag met bijwerkingen bezig, dan blijf je vanzelf wel uit de buurt van pillen.’

In plaats van medicijnen kocht ze een zwangerschapstest. Stel dat haar uitblijvende menstruatie niets met stress te maken had? Stel dat ze echt zwanger was? Gedurende vijftien minuten dwaalden haar gedachten af naar hoe het zou zijn om in verwachting te zijn. Als een hogesnelheidstrein raasde ze door alle voors en tegens die ze al tig keer had doorgenomen, in haar hoofd en samen met Paul.

De uitslag zadelde haar met gemengde gevoelens op: negatief. Dat was positief en verontrustend tegelijk. Een zwangerschap zou een makkelijke verklaring zijn voor haar toestand. Nu overheerste het nare gevoel dat er psychisch iets met haar aan de hand was.

Naast haar bed werd de stapel boeken over slapeloosheid, die ze tot diep in de nacht bestudeerde, steeds hoger. Al wat ze aantrof waren steeds weer nieuwe, prachtige omschrijvingen voor haar probleem.

‘Bij slapeloze mensen is het hoofd verlicht als in een koelkast,’

las ze Paul voor. 'Normaal gesproken gaat het licht uit als je de deur dichtdoet. Bij slapelozen blijft het licht in hun brein altijd branden.'

Naast haar lag Paul in zijn kussen te grommen. Zoals hij al maanden gromde. Veel van haar pogingen hielden niet alleen haarzelf uit haar slaap, maar ook Paul.

'Je hebt coalcoholisten, ik ben coslapeloos,' zei hij toen ze elkaar voor de zoveelste keer om drie uur 's nachts in de keuken tegenkwamen. 'We leven samen in een koelkast.'

'In een goedgevulde en opgeruimde koelkast,' vulde Helen aan.

In hun toch al minimalistisch ingerichte appartement trof je geen rommelhoekje meer aan, geen la die niet was opgeruimd, geen papieren die allang opgeborgen hadden moeten worden, geen stofje en geen ongepoetste schoenen. In de lange nachten had Helen de boeken in hun kast op alfabetische volgorde gezet en elk overbodig stuk keukengerei weggedaan. Ze was een paar keer naar de stort gereden, had alle kringloopwinkels in haar omgeving verblijd met afgedankt huisraad, tot alle afleiding uit huis was verdwenen. Maar in haar hoofd bleef het een rommeltje.

'Als dat zo doorgaat,' zei ze, 'maak ik mijn dertigste verjaardag niet meer mee.'

'Misschien moet je naar dokter Schmitt luisteren en op zoek gaan naar de diepere oorzaak,' probeerde Paul nog een keer.

'En dan gaat die psycholoog me na zevenentachtig therapieessies vertellen dat ik niet kan slapen omdat ik het verlies van mijn vader niet heb verwerkt.'

Ook zonder psycholoog wist ze wel dat de dood van haar vader, die in een stormachtige nacht op een Nederlandse weg was verongelukt, een litteken op haar ziel had achtergelaten.

'Het kan toch geen toeval zijn dat je slaapproblemen na Bergen zijn begonnen,' zei Paul voorzichtig.

'Therapie is niets voor mij,' zei Helen. 'Ik wil niet het plekje in pikken van iemand die echt hulp nodig heeft.'

In werkelijkheid wilde ze niet dieper afdalen in haar gecompliceerde verleden.

Helen keek altijd weer op van de hechte band die Paul met zijn familie had. Hij zocht zijn vader regelmatig op in het tankstation. Op verjaardagen werd hij door de hele familie omhelsd en gekust en bestookten ze hem met vragen. Hij babbelde zonder enige moeite en oprecht geïnteresseerd met zijn tantes en ooms, en vergat geen enkele belangrijke dag.

‘Familie is een geschenk,’ zei hij altijd.

Daar had Helen zo haar twijfels over.

Na een gedwongen pauze van een week keerde ze terug naar haar werkplek zonder dat er iets aan haar grootste probleem was veranderd. Afgunstig hoorde ze hoe Shivani haar zus van de allernieuwste roddels op de hoogte stelde. Waarom lukte het anderen schijnbaar moeiteloos om contact met hun familieleden te onderhouden? En dan was ze nog wel de helft van een tweeling. In kranten las ze over de bijzondere, haast symbiotische band die gelijktijdig verwekte mensen met elkaar konden ontwikkelen. Veel artikelen gingen over gescheiden tweelingen die ver van elkaar opgroeiden en toch soortgelijke levenspaden bewandelden. Ze kon zich geen universum voorstellen waarin Amelie en zij in winkels die duizend kilometer uit elkaar lagen precies hetzelfde kledingstuk zouden uitzoeken. Toen ze klein waren had hun moeder hun vaak dezelfde kleren aangetrokken en vond ze hen vooral heel schattig als ze als poppen op de bank zaten. Omdat ze een twee-eiige tweeling waren stond ze genetisch geen spatje dichter bij Amelie dan bij Doro of Yella. De waarheid was dat er tussen Amelie en Helen geen onzichtbare band bestond die hen op geheimzinnige wijze verbond. Eerder een onzichtbare muur. Toch heerste in hun omgeving de onuitgesproken verwachting dat ze een eenheid vormden.

Wat doen jullie op je dertigste verjaardag? schreef Yella in hun Zomerzussen-appgroep.

Paul en ik gaan verhuizen, antwoordde Helen voordat Amelie kon antwoorden. *We hebben eindelijk een betaalbaar appartement*

in Frankfurt gevonden. Met balkon.

De verhuizing bood haar een welkom excuus om haar verjaardag niet te vieren. Helen was niet graag het middelpunt van de belangstelling. Toen haar collega's in het laboratorium onder de bezielende leiding van Shivani 'Lang zal ze leven' begonnen te zingen was ze het liefst door de grond gezakt. Haar jonge stagiaire bezorgde haar de langste vijfenveertig seconden van haar werkende leven. Er zat voor Helen niets anders op dan de serenade met een ietwat kille, bevroren glimlach over zich heen te laten komen. Ze wilde al opgelucht ademhalen toen Rita van de boekhouding 'Happy Birthday' aanhief. Die was dol op haar, omdat ze als enige van de 724 medewerkers van het bedrijf haar reiskostenpecificaties perfect en op tijd inleverde. Rita wist er eindeloos veel coupletten aan vast te plakken. Helen stond tevergeefs te hopen dat de smeulende kaarsjes op de taart het brandalarm zouden doen afgaan. Als Shivani zo doorging zou het laboratorium volgend jaar 'Twee violen en een trommel en een fluit' in een meerstemmige canon opvoeren. Helen was blij dat ze de avond alleen met Paul kon doorbrengen. In het nog lege appartement aten ze in de schil gekookte aardappelen met boter en zout en dronken ze lauwe witte wijn uit plastic beker-tjes. Ze was gelukkig.

Tot ze in haar bed plofte en weer lag te woelen omdat ze niet kon slapen. Ineens voelde het niet meer goed dat ze een kroonjaar zonder haar familie had gevierd. Het was een soort fantoempijn die haar altijd vergezelde. Als ze eerlijk was zou ze closer met haar zussen willen zijn.

Om zes uur 's ochtends vroeg ze zich in haar nieuwe keuken af wat ze nodig had: een dubbele espresso, een week slaap of een knuffel van Paul? Op hem kon ze in elk geval bouwen. 'Je kunt eeuwig wachten tot er iets verandert,' zei hij, 'of je verandert zelf iets.'

'Je klinkt als een wandelende tegelspreuk,' zei Helen.

Paul keek haar met een gekwetste blik aan.

'Het gaat geweldig met me,' zei Helen. 'Ik kan alleen niet zo goed slapen.'

‘Doe er dan wat aan,’ antwoordde Paul geïrriteerd.

De slapeloosheid begon zich als een etterende wond naar andere aspecten van haar leven uit te breiden.

Ze peinsde zich suf. Ze was nu dertig. Moest je op deze leeftijd de problemen uit je jeugd zo onderhand niet definitief achter je hebben gelaten? Was dat de taak die ze moest volbrengen? Misschien kon ze wel niet slapen omdat er in haar leven iets fundamenteel verkeerd zat. Misschien moest ze om te genezen precies daar beginnen waar het flink zeer deed. En slapen. Eindelijk slapen.

‘Familie is als een instrument dat je leert bespelen,’ had Yella ooit haar therapeut dokter Deniz geciteerd. ‘Je moet er moeite en liefde in steken voordat je liefde terugkrijgt van je instrument.’

Paul had het eerder begrepen dan zij. Als ze innerlijke rust wilde vinden moest ze iets doen. Tijd samen was het toverwoord. Tijd samen met de zomerzussen.

Nachtenlang zat Helen te broeden op Berlijnse vakantieroosters, ze stuurde datumprikkers rond en probeerde tevergeefs Doro te bellen zodat die hem alsnog kon invullen. Ludwig deelde mee dat haar oudste zus de hele zomer in Amsterdam zat om samen te werken met een wereldberoemde operaregisseur. De puzzelstukjes wilden maar niet in elkaar passen. Tot ze, gehuld in een wollen deken en in Pauls armen, tijdens een herhaling van *The Godfather* op een idee kwam. Als ze wilde dat de familie bij elkaar kwam moest ze zelf actief worden en spijkers met koppen slaan. Don Corleone werd haar lichtend voorbeeld: ze moest haar zussen een aanbod doen dat ze niet konden weigeren.

Nog net als vroeger

‘Helen nodigt jullie uit?’ vroeg David verbluft.

Yella knikte. ‘Naar Villa Vlinder.’

Meer dan twintig jaar geleden hadden ze in dat vakantiehuis hun laatste zomer als compleet gezin doorgebracht. Nu had Helen de villa voor twaalf dagen gehuurd.

Papa had zich zo op Lichtjesavond verheugd, schreef Helen. En toen kwam die vervloekte storm. Ik zou het zo fijn vinden om nog een keer als gezin bijeen te komen in Bergen, op de eerste woensdag in augustus, als het hele dorp zoals altijd baadt in kaarslicht. Ik wil samen met jullie Lichtjesavond vieren. Verblijf, kinderoppas, zon, strand en zee. All inclusive. Op mijn kosten.

‘Als je verdwaald bent, moet je terug naar de plek waar je de verkeerde afslag hebt genomen,’ citeerde Yella haar vaders mantra.

Helen had de vinger op de zere plek gelegd. De afgelopen jaren hadden ze de herinnering aan hun vader te weinig gekoesterd. Johannes Thalberg was dol geweest op de jaarlijkse Lichtjesavond, die elk jaar het hoogtepunt was van hun zomer aan de Noordzee. Yella begreep de boodschap van haar zus. Deze vakantie was niet zomaar een zomers plezierreisje, maar een eerbetoon aan hun veel te vroeg overleden vader. Amelie woonde na maanden heen en weer reizen tussen Wuppertal en Nederland sinds zes weken in Bergen, en Doro was van plan om vanuit haar tijdelijke Amsterdamse ver-

blijf aan te haken zodra de prestigieuze opdracht voor de opera aldaar haar wat ruimte bood. Er was maar één probleem.

‘David kan niet meekomen,’ deelde Yella Helen mee.

De schrijver had een beurs voor een verblijf in Riga bemachtigd, waardoor ze voor twee maanden een alleenstaande moeder werd. De vakantie zou een perfecte onderbreking van die lange periode zijn.

‘Alleen wij zussen en de kinderen,’ had Helen vervolgens voorgesteld. ‘Onze mannen verstoren sowieso het hele evenwicht.’

Yella was Helen dankbaar dat ze niet doorvroeg. Als nuchtere chemicus begreep zij ook zo wel dat Davids lange afwezigheid geen al te goed teken was. In tegenstelling tot Doro, die haar mening nooit onder stoelen of banken stak, en Amelie, die haar problemen met iedereen deelde die een luisterend oor bood, was Helen niet zo iemand die zoals veel van haar generatiegenoten alles wilde uitspreken en doodpraten.

‘Paul is enorm opgelucht dat hij niet mee hoeft,’ zei ze op luchtige toon. ‘Hij is ons voor eeuwig dankbaar dat hij een geweldige smoes heeft om de hele zomer door te werken.’

Yella kende de voorliefdes van de man die ooit haar studiegenoot was geweest. Helens vriend leed onder een chronische natuurfobie en had een hekel aan korte broeken, wespen en het gevoel van zand onder blote voeten. Nooit van zijn leven zou de eeuwige pakkendrager vrijwillig aan het strand gaan liggen. Voor de overtuigde grootstedeling waren dorpen als Bergen, de bouwkundige bijzonderheden daargelaten, suspect.

‘Ik ben opgegroeid op asfalt en leef van stapels stenen,’ zei Paul altijd. ‘Voor mij is groen bouw materiaal, geen ontspanning.’

Yella begreep maar al te goed wat Paul echt bedoelde: vier Thalbergvrouwen bij elkaar was te veel. Voor iedereen.

Maar Yella was dolblij met de uitnodiging. Met hun krappe gezinsbudget had ze zich nooit een zomervakantie in een royale villa kunnen veroorloven. Nog blijer was ze toen haar zusje haar vertel-

de dat ze een farmacologische bijscholingscursus in Berlijn had en ze dus samen konden reizen.

Tot aan de Nederlandse grens ging alles van een leien dakje. Zes uur reizen en twee lange pauzes hadden ze al achter zich. Terwijl Helen zelfs na een slopende cursusweek totaal geen vermoeidheidsverschijnselen vertoonde, voelde Yella het gebrek aan energie in al haar botten. Afgemat na een lang schooljaar, na nachtelijke vakantievoorbereidingen, een stellingenoorlog op kantoor en ruzies met David verheugde ze zich op twaalf ontspannen dagen aan de Noordzee. Terwijl Helen achter het stuur zat, hield Yella zich met de kinderen bezig. Ze had haar vakantie als tijdelijk alleenstaande moeder met militaire precisie voorbereid met snacks en activiteiten voor Leo en Nick. Ze hadden uit volle borst liedjes gezongen, kentekens ontcijferd en dubbele getallen gezocht, een poosje zitten kleuren, 'Ik ga op reis en ik neem mee' en 'Geen ja, geen nee' gespeeld, een kinderaudioboek beluisterd, koekjes gegeten, weer liedjes gezongen, friet gegeten bij een wegrestaurant en in de speeltuin geravot. Tegen tien 's avonds waren de jongens uitgeput weggedoezeld op de achterbank. Leo had zijn pet over zijn ogen getrokken, Nick sliep met open mond, in zijn hand nog de boterham waaraan hij was begonnen. Tussen twee happen door had de vermoeidheid hem overmand. Yella zelf had het nog tot aan de grens bij Bad Bentheim volgehouden voordat ze wegzong in het duister. Ze werd pas weer wakker toen Helen vanaf de A9 afsloeg naar de rondweg bij Alkmaar en het veranderde omgevingsgeluid haar uit haar slaap haalde.

'Ik moet in slaap zijn gevallen,' zei ze schuld bewust.

'Eén wakker iemand is genoeg,' zei Helen genereus.

Yella slaakte een tevreden zucht. Bij haar jongere zusje had ze nooit het gevoel dat ze zich anders voor moest doen dan ze was. Helen speelde haar rol zonder al te veel applaus te verwachten. Het was verbazingwekkend gezellig om samen met Helen in de auto te

zitten. Sinds de vorige vakantie voelde ze een nieuwe, speciale band met haar jongste zus. Yella dook weg in haar warme jas en keek vol verwachting naar buiten, in de hoop iets te herkennen. Om één uur 's nachts hadden ze de weg, die kaarsrecht door het vlakke Hollandse landschap liep, voor zichzelf.

Gelukzalig deed ze het raampje omlaag en ze stak haar hoofd naar buiten. De koele lucht rook naar zee, vakantie en kinderjaren. In de verte dook het blauwe bord met de plaatsnaam Bergen op. Daaronder grote lichtgevende letters die de gasten attent maakten op Lichtjesavond. Eenentwintig jaar geleden hadden ze vanwege storm Ira niet aan het evenement kunnen deelnemen dat sinds 1926 in het dorp werd gehouden. Nu zouden ze afmaken wat die avond onvoltooid was gebleven en het feest meevieren. Tot het zover was had ze twaalf dagen, waarop ze niets anders zou doen dan uitwaaien op het strand. Yella kon niet wachten om Leo en Nick haar Holland te laten zien, om tijd aan zee en in de duinen met hen door te brengen.

De voorpret stond ook op Helens gezicht geschreven toen ze langs de Ruïnekerk reden, waar groepjes kroeglopers op de muur hun laatste biertje achteroversloegen. Yella pakte haar camera om haar moeder een foto van het herkenningsteken van het dorp te sturen. Zo kon ze er toch een klein beetje bij zijn.

Met een grote boog draaide Helen de Eeuwigelaan in. De dromerige laan met de reusachtige kromme bomen zag er 's nachts nog sprookjesachtiger uit. Allemaal waren ze in hun eigen gedachten verzonken terwijl de auto over de straatklinkers hobbelde.

‘Alles is nog net als vroeger,’ zei Helen.

Het was zowel een voornemen als een soort bezwering.

Eindelijk vakantie! Eindelijk bijkomen. Eindelijk weer de zomerzussen.

We zijn goed aangekomen, schreef Yella naar Riga, waar David in zijn schrijversresidentie op het verlossende bericht zat te wacht-

ten. Zelfs tweeduizend kilometer bij hen vandaan verbond een onzichtbare navelstreng hem met zijn gezin.

Geweldig! reageerde hij meteen. *Dan kan ik nu naar bed. En niet vergeten: wat je de eerste nacht in een vreemd bed droomt gaat in vervulling.*

Yella stuurde een hartje en kreeg er acht terug. Sinds hij naar Riga was vertrokken overstelpte hij haar met liefdesbetuigingen. Ze stuurde nog een hartje terug.

Helen draaide de auto een smalle woonstraat aan de rand van het centrum in en remde niet veel later voor een zware ijzeren poort, waaraan een bord hing met daarop in krullerige letters: VILLA VLINDER.

‘Eindelijk,’ zei Yella opgelucht.

Haar geluk duurde maar liefst tien seconden.